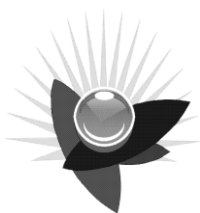

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА КУРОРТОЛОГІЇ МОЗ УКРАЇНИ»

**САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ:
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ**

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(30 вересня – 1 жовтня 2021 року, м. Одеса)

Одеса 2021

УДК 615.838+616-036.8

Головний редактор:

д. мед. наук, професор, ЗДНТ України К. Д. Бабов

Редакційна колегія:

д. держ. упр., професор Т. М. Безверхнюк

д. мед. наук, с. н.с. І. Б. Заболотна

к. мед. наук, доцент О. Л. Плакіда

к. геогр. наук, с.н.с. О. І. Цуркан

к. держ. упр. С.А. Сенча

Рекомендовано до друку Вченою радою ДУ «Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України», протокол № 14 від 10.09.2021 р.

C18 Санаторно-курортне лікування та реабілітація: сучасні тенденції розвитку: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (Одеса, 30 вересня – 01 жовтня 2021 р.). — Одеса: Поліграф, 2021. — 190 с.

ISBN 978-966-2326-67-3

До збірника матеріалів ввійшли тези доповідей, подані учасниками науково-практичної конференції з міжнародною участю «Санаторно-курортне лікування та реабілітація: сучасні тенденції розвитку» (30 вересня – 01 жовтня 2021 року, ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України»). У публікаціях представлено наукові результати з актуальних питань організації санаторно-курортного лікування та надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я, комплексного дослідження природних лікувальних ресурсів і розвитку курортних територій, підвищення якості надання санаторно-курортних послуг.

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

ISBN 978-966-2326-67-3

© ДУ «Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України», 2021

5. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України № 2168-VIII від 19.10.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>

6. Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики: Постанова КМУ № 285 від 02.03.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-%D0%BF#Text>

7. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України № 1053-IX від 03.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

8. Donabedian, A. Evaluating the quality of medical care/A. Donabedian//The Milbank Memorial Fund Quarterly. – 1966. – Vol. 44. – No. 3, Pt. 2. – pp. 166-203.

9. Recommendation No. R (97) 17 «The development and implementation of quality improvement systems (QIS) in health care» / Adopted by the Committee of Ministers on 30 September 1997 at the 602nd meeting of the Ministers' Deputies. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680506e0d>

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕТАПНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ КОРОНАВІРУСНУ ХВОРОБУ

¹Бабова І.К., ²Брусніцин І.Г., ³Михайленко В.Л.

¹ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

²ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України»

³Комунальна установа «Одеський міський центр здоров'я»

Поява нового захворювання COVID-19 і його швидке поширення світом поставило перед фахівцями охорони здоров'я завдання не тільки пов'язані з запобіганням, швидкою діагностикою інфекції та наданням спеціалізованої медичної допомоги, але й реабілітацією та вторинною профілактикою.

Для патогенезу COVID-19 типовим є поліорганність ураження, тому при розробці програм реабілітації необхідно враховувати не тільки ступінь тяжкості самого захворювання та функціональних порушень, а й наявність коморбідної патології. Згідно рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВОЗ), програми реабілітації після перенесеної коронавірусної хвороби орієнтуються на потреби пацієнтів та включають: фізичні вправи, дихальні техніки, управління стресом, навчання і консультування зі стратегії самопомоги, надання допоміжних послуг, тощо [1]. Реабілітація при COVID-19 починається в відділенні інтенсивної терапії, продовжується в гострому періоді в стаціонарі (рання легенева реабілітація) та в центрах легеневої реабілітації (легенева реабілітація) [2].

За даними закордонних авторів, санаторії та курорти можуть бути сприятливим середовищем для реалізації стратегій реабілітації хворих після COVID-19 [3, 4]. Використання можливостей та переваг санаторно-курортних закладів України, розташованих в курортних територіях, які мають достатній кадровий, матеріально-технічний потенціал, розгалужену медичну інфраструктуру, весь спектр природних лікувальних ресурсів (лікувальний клімат, мінеральні води для внутрішнього та зовнішнього застосування, ропи лиманів та озер, пелоїди), засобів медичної, фізичної та психологічної реабілітації сприятиме комплексному відновленню пацієнтів.

Задля оптимізації надання реабілітаційної допомоги вказаному контингенту хворих в санаторно-курортних умовах нами розроблено та затверджено Вченою Радою ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України» протоколом № 8 від 05 травня 2021 р. «Типову (рекомендовану) програму реабілітації на санаторно-курортному етапі пацієнтів після перенесеної коронавірусної хвороби (COVID-19) в санаторно-курортному закладі», яка складається з загальних положень про організацію реабілітаційної допомоги, зокрема наявної документальної бази та інфекційного контролю, показань та протипоказань до направлення в санаторно-курортний заклад, критеріїв переходу до санаторно-курортного етапу реабілітації хворих після коронавірусної хвороби (в післягострому або довготривалому періоді); плану діагностичних та реабілітаційних заходів, який розроблюється на основі сучасних рекомендацій ВООЗ та МОЗ України з урахуванням електронного паспорту санаторно-курортного закладу (розробка ДУ «Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України»). Обов'язковою складовою програми є загальна характеристика курорту (місцевості), де розташований санаторно-курортний заклад, в якій вказується особливість погодних умов в кліматичній зоні курорту (або місцевості), в якій розташований санаторно-курортний заклад; наявні на курорті (в курортній місцевості) природні лікувальні ресурси, які обумовлюють загальні показання для лікування на курорті (в санаторно-курортному закладі).

В програмі сформульовані задачі реабілітаційного етапу та показники якості реабілітаційної допомоги. Окрім клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження особливу увагу приділено оцінці функціонування та якості життя хворих. Перелік заходів, які входять до програми реабілітації на санаторно-курортному етапі включає використання природних лікувальних ресурсів та методик на їх основі, засобів фізичної реабілітації та ерготерапії, методик апаратної фізіотерапії, методів психотерапії та дієтотерапії.

Програму впроваджено в санаторно-курортних закладах України, зокрема в Клінічному санаторії «Аркадія» ДПС України (м. Одеса), ДЗ «Дитячий спеціалізований (спеціальний) санаторій «Джерело» МОЗ України та ПрАТ «Санаторно-готельний комплекс «Дніпро-Бескід» (м. Трускавець), санаторії «Перлина Поділля» (сmt. Сатанів, Хмельницька обл.), Медичному центрі реабілітації МВС України «Південний Буг» (м. Хмельник) та на базі

поліклініки ДУ «Український НДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України».

Таким чином, на наш погляд, доцільною є реабілітація хворих після перенесеної коронавірусної хвороби в санаторно-курортних закладах України, які розташовані практично в усіх кліматичних зонах нашої країни, мають достатній кадровий, матеріально-технічний потенціал, розгалужену медичну інфраструктуру, весь спектр природних лікувальних ресурсів, засобів медичної, фізичної та психологічної реабілітації, а розроблена «Типова (рекомендована) програма реабілітації на санаторно-курортному етапі пацієнтів після перенесеної коронавірусної хвороби (COVID-19) в санаторно-курортному закладі» сприятиме підвищенню якості надання реабілітаційної допомоги.

Список використаних джерел

1. Open WHO: Clinical Management Course: Rehabilitation of patients with COVID-19, 2020. URL: <https://openwho.org/courses/clinical-management-COVID-19-rehabilitation>
2. Early Rehabilitation in COVID-19 – Best Practice Recommendations for the Early Rehabilitation of Patients with COVID-19 / M.E. Liebl, Ch. Gutenbrunner, J.J. Glaesener, S. Schwarzkopf et al. *Physikalische Medizin, Rehabilitationsmedizin, Kurortmedizin*. 2020. Vol. 30 (3). P. 129-134. doi:10.1055/a-1162-4919.
3. Antonelli M., Donelli D. Respiratory rehabilitation for post-COVID19 patients in spa centers: first steps from theory to practice. *Int J Biometeorol*. 2020. Vol. 64(10). P. 1811-1813. doi: 10.1007/s00484-020-01962-5.
4. Kardeş S. Public interest in spa therapy during the COVID-19 pandemic: analysis of Google Trends data among Turkey. *Int J Biometeorol*. 2021. Vol. 65(6). P. 945-950. doi:10.1007/s00484-021-02077-1

ДІЯЛЬНІСТЬ САНАТОРІЇВ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ

Барковська Т.В.

*Комунальна установа «Обласний інформаційно-аналітичний центр
медичної статистики» Запорізької обласної ради*

В Україні триває реформування системи охорони здоров'я, кардинально змінюється система фінансування закладів. Під час корінних змін у будь-якій системі необхідно проводити проміжні оцінки з метою корекції руху, особливо це стосується галузі, яка забезпечує найголовнішу цінність держави – здоров'я громадян.

Метою є оцінка ресурсів санаторно-курортної служби, які перебувають в сфері управління МОЗ України на другому етапі реформування галузі.